

Innhold

Innledning	7
Bakgrunn og relevans	9
Oversikt over bokas kapitler	11

Kapittel 1

Bakgrunnen for elev og foresattes deltakelse og medvirkning	15
Sentrale føringer	15
Styringsdokumenter for elevens deltakelse og medvirkning	16
Styringsdokumenter for samarbeidet mellom skole og hjem	18
Styringsdokumenter for tverretattlig samarbeid	21
Hva sier forskningen?	23

Kapittel 2

Teoretisk grunnlag for deltakelse og medvirkning i skolen	26
Begrepet deliberasjon	27
Hva er deliberasjon?	28
Deliberative prosedyrer som kan gi legitimitet til beslutninger ..	29
Deliberasjon i praksis	31
Utfyllende forståelse av begrepet deliberasjon	37
Rasjonalitet som grunnlag for samtaler	37
Deltakernes livsverden utgjør bakgrunnen for alle samtaler	40
Kommunikativ versus strategisk handling	45
Krav til enighet	47
Eksempler	48

Kapittel 3

Deliberative samtaler i ulike kontekster	53
Elevers skolehverdag	54
Hovedbegrunnelser for elevens deltakelse og medvirkning	54

De viktigste utfordringene ved elevens deltakelse og medvirkning	57
Samarbeid mellom skole og hjem.....	62
Fordeling av ansvar mellom skole og hjem	62
Ansvarsfordeling og roller i praksis	64
Deliberative samtaler innenfor spesialundervisning	66
Tverretatlig samarbeid	69
Prinsipper for tverretatlig samarbeid	69
Ansvarsgruppe	75

Kapittel 4

Hvordan kan lærer og skole tilrettelegge for deltakelse og medvirkning?	79
Lærer og spesialpedagogs bidrag	80
Lære opp elever til å delta i deliberative samtaler	80
Tilrettelegging av deliberative prosesser for å fremme alle elevers deltakelse.....	84
Tilpasse deliberative prosesser til skolekonteksten	85
Lærer og spesialpedagog som moderator.....	86
Ta i bruk narrativ tilnærming som alternativ for å fremme deltakelse og medvirkning	89
Skolens bidrag.....	92
Videreutvikling av lærers kompetanse gjennom deltakelse og trening i praksisfellesskap	92
Vektlegging av lærers skjønnsutøvelse i samtaler med elev og foresatte	94
Avsluttende kommentarer.....	99
Referanser	103